

Motion till riksdagen 2005/06:A402

av **Christina Axelsson m.fl. (s)**

Tillämpning av svenska kollektivavtal

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att tillämpa svenska kollektivavtal vid arbete i Sverige.

Motivering

Hela vårt välfärdssystem, den svenska modellen, bygger på arbetslinjen. Medborgarna arbetar, tjänar pengar och betalar skatt. Starka parter på arbetsmarknaden förhandlar rörande rättigheter och skyldigheter. Detta ger en legitimitet till kollektivavtalens starka ställning som det främsta instrumentet att reglera anställningsvillkor. I dagens samhälle med ökade språkkunskaper och bättre kommunikationer och vår gemensamma arbetsmarknad i EU får allt fler möjlighet att arbeta i andra länder och fler EU-medborgare kommer hit för att arbeta. Kontrollen över att kollektivavtal och lagar följs blir då svårare att överblicka, liksom att anställda verkligen får rätt lön.

Det svenska systemet för ordning och rättvisa på arbetsmarknaden har byggts upp under många år med både avtal och lagar. Den förändrade verkligheten ställer krav på att regelverket stärks så att det kan möta dagens behov av rättvisa och trygghet. Samtidigt måste våra kontrollerande myndigheter ges redskap så att de kan utöva kontroll inom sina respektive områden. Den kontroll som fackföreningsrörelsen utövar måste också anpassas och förbättras. Vi anser det självklart att alla som arbetar i Sverige ska ha rätt till lika villkor för lika arbete oavsett om den anställde arbetar här permanent eller tillfälligt. Ingen arbetsgivare, oavsett vilket land han/hon kommer ifrån, ska tillåtas dumpa löner och anställningsvillkor genom att kringgå eller missbruka regelverket på den svenska arbetsmarknaden.

Förra höstens och vinterns händelser gällande det lettiska företaget Laval un Partneri Ltd som vägrar teckna svenskt kollektivavtal fick betydande uppmärksamhet. Byggnads vidtog stridsåtgärder och flera andra fackförbund

Fel! Okänt namn på

ställde upp med sympatiåtgärder. Konflikten har prövats i Arbetsdomstolen och de har gett Byggnads rätt i sin tolkning att det är tillåtet med fackliga stridsåtgärder i en sådan här situation. Arbetsdomstolen har sedan beslutat fråga EG-domstolen om fackets åtgärder strider mot EU:s principer om lika-behandling på marknaden. Olika medlemsländer i EU gör olika tolkning av gällande rätt. Till skillnad från de flesta andra länder i Europa har Sverige ingen lagstiftning om minimilöner. Denna fråga har istället överlåtits till arbetsmarknadens parter, och rent praktiskt sker detta genom kollektivavtal som reglerar löner och anställningsvillkor. Det är därför viktigt att slå fast att i Sverige gäller svenska kollektivavtal.

Det handlar inte om att bevara arbetstillfällena i Sverige, det handlar om att alla lika värde, alla rätt och välfärden i framtiden.

Rätten för arbetsmarknadens parter att teckna kollektivavtal, samt att bevaka och upprätthålla avtalen är en hörnsten i den svenska modellen. Det är viktigt att vi slår vakt om det. Vi kan börja med att ställa krav om justa villkor vid offentlig upphandling samt att med kraft och på alla plan motverka den ekonomiska brottsligheten. Det ska självklart fortfarande finnas en stor öppenhet mot företag från andra länder att utföra tjänster och entreprenader i Sverige, men det ska vara lika självklart att det ska ske på samma villkor som gäller för svenska företag så att konkurrensen blir likvärdig.

Det har i olika sammanhang hävdats att staten, kommuner och landsting inte kan ställa krav på kollektivavtal vid offentlig upphandling. Frågan har endast prövats juridiskt en gång (1996). Men vi anser att EU:s nya upphandlingsdirektiv ger denna möjlighet. Flera kommuner i Stockholms län har redan kompletterat sina upphandlingsreglementen så att det klart framgår att leverantörer till kommunerna ska följa gällande svenska kollektivavtal. Vi hoppas att fler anammar att använda sig av denna möjlighet för att styra utvecklingen.

Stockholm den 26 september 2005

Christina Axelsson (s)

Christer Erlandsson (s)

Britta Lejon (s)

Ola Rask (s)

Anita Johansson (s)